

kateri se redi, pingavska na Solnograškem, belanska pa je doma na Koroškem. Vsa razlika, kolikor je je med živalima, razlaga se lahko iz zraka, podnebja in krme.

Znamenja, po katerih se razločuje belanska žival od pingavske, so blizu ta-le: 1. Barva je pri belanski živali bolj rdečkasta, 2. kosti so ji bolj tenke; 3. gobec ali smrček ima barvo kakor meso; 4. parklje ima črne, vendar pa so na njih tudi proge belkaste in stojé po dolgem; 5. rogovi so rmeni, blizu kakor vosek, na konci pa so črni.

Krave dajo obilo in dobrega mleka. Ako ima človek skrb za-nje in jim daje dovolj in dobre krme, dobi od ene po 2300 litrov mleka na leto. Težke pa so krave od 300 do 400 kilogramov in tele take krave tehtajo od 30 do 35 kilogramov, kedar je šest tednov staro.

Gotovo je, da so to lepe in koristne živali in kdor ima dovolj in dobre krme, pa tudi dobre hleve, njemu se lahko svetuje, naj si priskrbi s časom take živali k hiši. Vendar poprek, za vse naše bralce? Ne tega jim ne svetujemo, zakaj malo pomaga, če pride dobra pasma in lepa žival k hiši, ako ne najde pri hiši tega, kar ji je potrebno, da ne hira. Najbolje še kaže po takem, da skuša gospodar z živalijo, ki je v njegovem kraju doma in naj le-tej lepo streže, posebno pa še, naj pušča za pleme vselej najlepšo in najmočnejšo žival!

Za kokoši.

Jajca so v naših dneh draga in gospodinji jih ni težko spraviti v denar, ako so jih ji kokoši nanesele. Večjo težavo pa ima s kokošmi, da jih pripravi na to, da nesó jajca; izlasti po zimí, kedar je huji mráz, ni lahko najti kure, ki nese. Kaj je tega krivo? Odgovor je le ta, da je kokoši treba dovolj toplega kurnika in pa poleg zrnja še tudi kake zelenjadi za pičo.

Kjer je kurnik mrzel ali kjer ne dobi kokoš nič zelenjadi, tam tudi ne nese, naj si še gospodinja enkrat bolj želi dobiti jajec iz nje. Treba je torej skrbeti, da je kurnik na takem kraju, kjer ni premrzlo in da je tudi kaj zelenjadi med pičo, ki se daje kokošim. Zelenjad pa se dobi, ako se dene par slabših zeljnih glav ali endivije v pesek, v kleti se drži oboje delj časa. Ako se da kokoši vsak den par peresec take zelenjadi in še ji tudi druge piče ne manjka, tedaj so kokoši hvaležne in gospodinja lahko dobi kake groše za domače potrebe.

Sejmovi. Dne 15. decembra v Poličanah (za svinje). Dne 18. decembra v Ljutomeru. Dne 19. decembra pri sv. Ani poleg Teharija in v Imenem (za svinje). Dne 20. decembra na Bregu v Ptují (za svinje). Dne 21. decembra v Laškem trgu. Dne 22. decembra v Poličanah (za svinje) in v Brežicah,

Dopisi.

Iz Dev. Marije v puščavi. (Šolska zastava.) Slovesnosti, ki so se tukaj v spomin 40-letnega vladanja Njih veličansta priredile, so se v nedeljo dné 2. dec. kaj veličastno končale. Ta dan se je namreč blagoslovila nova šolska zastava, ki se je v spomin na letošnje leto omislila. Zastava velja 80 fl. in so ta znesek blagi dobrotniki v kratkem času po pristo-voljnih darovih zložili, za kar se jim izreka najprisernejša zahvala. G. župnik je v svojem govoru omenjal veliko imenitnost današnjega dneva za vse avstrijske narode, potem se je spominjal slovesnosti v tukajšnjem kraju, od katerih je danes že tretja, končno pa je kaj lepo starišem in otrokom razložil pomen zastave sploh, kakor tudi pomen podob in napisov na zastavi. Ko je končal, je v nazočnosti udov kraj. šol. sveta, potem obč. odbora v Činžatu in s Kumena zastavo blagoslovil, na kar so navzoči odličniki zaporedoma vsak po eden žebelj va-njo zabili. Sedaj vzamejo učenci zastavo ter jo v slovesnem obhodu nesejo po cerkvi. Končala se je ta pre-lepa slovesnost z zahvalno sv. mešo z godbo, pri kateri je sodeloval g. Polanec od sv. Lovrenca. Zastava pa je kinč šole in cerkve, čast cele župnije, veselje učencev, katerim je tudi lep kažipot do časne in večne sreče, ter bode še poznim naslednikom pričala o živí ljubezni, ki nas veže in združuje s preuzvišeno vladarsko hišo.

Od sv. Ane v Slov. goricah. (Lep dar.) Ravnokar smo dobili bukve družbe sv. Mohorje tudi v prelepo Lavantinsko škofijo. Res skoraj ne vemo, katero knjigo bi hvalili, ker so vse lepe in družbeniki jih bodo gotovo izvanredno veseli; izlasti pobožne duše se ne bodo naveličale brati: „Kempčana“ in „življenje Marijino“, v katerih se razpravlja o božjih potih. Zal, da štajarska imenitna božja pot na Sladki gori ni v tej prelepi in imenitni Volčičevi knjigi dobila prostora. Upamo, da bo drugo leto zopet mnogo novih udov privabili č. g. Jan. Skuhale knjiga: „Življenje našega g. J. K. po besedah sv. evangelistov“ s podobami, to vam bo, dragi Slovenci, lepa knjiga, vsa iz sv. evangelja. Zatoraj bi nobenega pobožnega Slovenca naj ne manjkalo drugo leto pri naši prekornisti družbi. Spet druge bo vabila „fizika“ izlasti lep kinč je pa družbin „koledar“, ki se lahko meri z drugimi narodi, izlasti mile so nam slike. Da bode pa družba sv. Mohorja tudi zanaprej rastla, se razvijala in prelepi sad rodila, zato je vsakega slovenskega rodoljuba in družnika dolžnost, da vsaj po jednega novega uda pridobi; vsak je dolžan, da knjige nevednim pokaže in tudi za nekaj časa posodi, a to ne vsako leto, ker bi se s tem navadili in dejali: zakaj bi bil ud, saj dobim na posodo? Nikakor takó, am-

pak reci mu drugokrat: Prijatelj, sedaj si dobro podučen o knjigah Mohorjevih, tedaj se pa le vpiši v družbo, oni borni goldinarček te ne bo spravil pod mrzlo gručo. S tem bi pridobili mnogo udov. Posebno si prizadevajmo na obalnih slovensko-nemškega morja, da se naša prekristna družba ukorenini in sladki med doniša verni slovenski mladini in tolažilo starim ljudem. Delajmo v to, da izvemo ob času — sedaj šteje družba sv. Mohorja že 50.000 udov, Onim pa, kateri bi nam radi naš največji duševni zavod grdili in mu ovirali rast, odgovorimo, kakor se jim spodobi, ostre besede. Slišal sem bil v neki župniji neumneža ovako modrovati: „No sedaj bo skoro sodni den, da se že knjige v župnijo vozijo, tega poprej ni bilo“. To so bile besede, ki se jih Bogu vsmili. Ali mar družbine knjige nevero in neolikanost učijo? Bog večni zna, kako da se v človeku izcimi taka misel! Ali niso vseskozi poštenega zadržaja in v cerkvenem duhu pisane? Tudi jih potrdijo škof Krški, preden gredó po premilej Sloveniji. Zatoraj prosimo vas, dragi slovenski rojaki, braniti pred vsakim napadom naš največji literarni zavod, priporočajte ga povsod in rosil bo obilni božji blagoslov, po prošnji sv. Mohorja, po vsej premilej Sloveniji in še daleč čez širni ocejan, tija v — Ameriko!

S Ptuja. (Dijaška kuhinja.) I. mesečni izkaz za šolsko leto 1888/9 dijaške kuhinje v samostanu čč. gg. oo. minoritov v Ptuiju. Od 21. septembra do 31. oktobra t. l. se je ubogim dijakom 528 kosile à 15 kr., vкупni vrednosti 79 fl. 20 kr. razdelilo. Za tekoče šolsko leto so darovali v človekoljubni namen nastopni p. n. blagi dobrotniki: 1. Ptujski: g. Raisp F., um. oskrbnik 10 fl., g. dr. Čuček Josip, odv. 30 fl., g. dr. Ploj Jakob, odv. 8 fl., g. dr. Jurtela Fran, odv. 10 fl., gosp. dr. Triller Drag., odv. koncipijent 2 fl., g. Kunstek Luka, prof. 4 fl., g. Cilenšek Martin, prof. 2 fl., g. Železinger Fran, prof. 5 fl., č. g. Majcen Ferdo, veroučitelj 2 fl. 10 kr., č. g. Črnko Marka, korvikar 2 fl. 10 kr., č. g. Salamon Fran, mestni kaplan 2 fl. 10 kr., č. g. Bratuša Alojz, beneficijant 1 fl. 5 kr., g. Jurca Andrej, veletržec 5 fl., g. Klobučar Anton, c. kr. sod. pristav 4 fl., g. Spindler Anton, c. kr. kanclist 2 fl., g. Gregorič Anton, posestnik in tajnik 5 fl., g. Suher Fran, učitelj 1 fl., g. Kaukler Ivan, učitelj 2 fl. 2. Vunanji: g. Jurič Jakob, veleposestnik v Št. Lovrenci na Dr. p 5 fl., č. g. Zmazek Fran, župnik pri sv. Vrbanu v sl. g. 5 fl., č. g. Šuta Rupert, dekan v Zavrčah, 10 fl., vesela družba duhovnikov Gornjegradskega dekanata 4. okt. zložila 8 fl. 50 kr., č. g. dr. Muršec Josip, um. prof. v Gradci 5 fl., č. g. Trstenjak Jakob, župnik pri sv. Marjeti, 3 fl., g. dr. Prus A., zdravnik v Konjicah 3 fl., slav. „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ 60 fl.,

č. g. Meško Jakob, župnik pri sv. Lovrenci v sl. gor. 5 fl., č. g. Ostero Fran, kaplan pri sv. Tomaži 3 fl., dijaki dijakom 40 kr. Vsem velikušnim darovateljem in ljubiteljem ubogih dijakov, izrekamo najprisrčnejšo zahvalo v prijetni nadi, da bi mnogo posnemalcev najšli! Nadaljne milodare, bodi-si v denarji, bodi-si v viktualijah vsprejema č. g. o. Benko Hrtiš, gvardijan in župnik na Ptujem.

Iz Celja. (V zadevi Zöhrerjevega poneverjenja.) Skoraj bodo 3 leta potekla, kar se je prišlo kanclistu pri okrajnej sodnji v Celji na sled, da je poneveril blizo 10.000 gld. sirotinskega in depozitnega denarja. Ker so večinoma kmečki ljudje pri tem prizadeti, in se ni vedelo, ali bo država to škodo radovoljno povrnila, ali pa jo bode treba tožiti, obrnil se je g. dr. Sernec v Celji do državnega poslanca, g. Miha Vošnjaka, naj on poizvé, kako da je s tem denarjem. G. Vošnjak se je na to koj podal k pravosodnjemu ministru in je tam poizvedel, da je vže res prišel najvišji sklep (t. j. dovoljenje od presvitlega cesarja), da se povrne vsem po Zöhrerju poškodovanim njihov denar; zdaj še mora samo finančno ministerstvo zaukazati, da se denar izplača. Kakor reč stoji, izgodi se tedaj to k malu in tako morebiti pridejo vže v nekaterih tednih vsi poškodovanci k svojemu denarju. To poročilo bo gotovo vsem, katerim je Zöhrer denar pobral, v dobro tolažbo. Zal, da ne smemo več reči.

Iz Središča. (Požarna bramba.) Malo ima slovenski štajar trgov, v kojih prevladuje slovenski živelj tako popolnoma, kakor v Središču, trgov, kojih prebivalci so si narodnosti svoje tako zvesti, kakor Središčani. Poslednje pokazali so vrli tržani Središki že velikokrat, ne samo pri različnih volitvah, ampak tudi s tem, da so priredili že več prav sijajnih narodnih svečanosti. Lepo spričalo dali so si tudi lani, ko so si ustanovili prostovoljno gasilno društvo s slov. poslovnim jezikom. Njim v pohvalo in čast moramo reči, da društvo vrlo napreduje, kar velja tudi o društveni godbi, ki se je skorej istodobno z gasilnim društvom porodila. Pa kakor se povsod najde nekaj, kar ovira in moti red, našlo se je tudi tukaj nekaj nezdravega. Že od postanka svojega boleha naše gasilno društvo. Na čem pa boleha, evo pojasnjenja! Med društvenike bil je sprejet nek žid iz sosednje občine, kteremu so plezalci zapupali čin vodje svojega. Se ve, da samo na sebi še to ni Bog ve, kaka napaka, ali slabo je, in to je ravno bolezen, da se je celo društvo pokoravalo volji njegovi in ustrezalo vsaki njegovi želji in migu, tako, da je bil le on glava vsemu; njegova je vselej obveljala. Slovenec pa le prerad prepusti in zaupa odlično mesto tujcu iz zgolj ponižnosti in skromnosti

ter ga čisla bolj, kakor zasluži. Ko bi le ti tujci ne zlorabili zaupanja našega! Ali izkušnja nas uči, da so skorej brez izjeme tujci in inorodniki, ki zavzemajo pri nas odlična mesta, sovražniki vere naše in vsega, kar je slovensko K malu so gasci Središki uvideli, kako so se zmotili misleč, da žida za-se pridobijo, ako mu podelé kak časten čin. Umivaj zamorca še tako dolgo, črn ti vendar-le ostane. Če se je žid tudi vdal večini, ter se dal pridobiti za slov. komando, zato je vendar z druge strani veliko škodoval s svojim uplivom ugledu slovenskega društva. hoteč mu priboriti nek neslovensk ali celo slovenstvu nasproten značaj. Nasprotno mu pa slov. groši niso neljubi, in mož se prav dobro počuti med Slovenci, kojih jezik mu je trn v peti. Ko bi pač hotel oditi on in vsi njegovi rojaki med Nemce ali Madjare, s kojimi najraje prijateljuje, kako hvaležni bi jim bili vsi Slovenci! Ali to še na misel ne pride ni niemu ni rojakom njegovim, saj se med Slovenci dobro živi, in častne sužbe se tudi še dobijo. To je menda zadrževalo gospoda, da ni izstopil že z davna iz našega društva. Ali je morda obnašal svojo službo le iz usmiljenja do „ubogih“ Središčanov, ki nimajo po njegovem mnenji „za tako službo sposobnih mož“? Kaj ne? Poglejmo si zdaj tega gospoda kot vodjo. Vodil je v tem oziru še neizkušene Središčanov zdaj k prijateljem svojim v madjarski Čakovec, zdaj v „nemški“ Ormož k nemškim „feuerwehrom.“ Kako so bili tukaj in tam sprejeti, o tem molčijo! naši gasci najraje. Ako so pa omenjeni Feuerwehri, prišli v Središče, moral je pod vodstvom židovim sprejem, to se ve, da veličasten biti. Kako olikani so pa Ormoški feuerwehri, in kako častno je za Središčane, da so jih pohajali, izvemo iz tega, da pitajo drugove svoje, ki se drznejo slovenski govoriti, z „windischo Hunde“ ter jih tudi pretepajo. No ne sme se misliti, da so vsi Središki gasci hodili za židom. Kaj še, le nekaj jih je vselej pridobil za-se. Opiraje se na omenjene pohode, kakor tudi morda na židovo obljubo, da bo izposloval, da postane komando našega društva še kedaj nemški, objavil je nekdanj prošle zime v „Marburgerici“ nekdo dopis iz Ormoža, s katerim je velikega kozla vstrelil. V onem dopisu pravi namreč menda kak trgovski pomočnik, da so se Središčani naveličali plesati po zvižganji Ormoških Slovencev, ter da so se oklenili zdaj Nemcev. Toda počasi! Bilo je in prošle je, da je žid vodil Središčane: njegova vlada jo omajana, in v novem letu izvolili si bodo plezalci naši vodjo naše vere, iz našega naroda, ter pokazali židu in prijateljem njegovim, da ne potrebujejo ni njega ni družbe njihove.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Sem od sobote razpravlja se v drž. zboru nova vojaška postava. Kakor je podoba, bode tudi levica, t. j. nemško-liberalni poslanci, za njo in tudi spremembe v nje načrtu brž ko ne ne bode nobene. Izmed govorov je dr. Riegerov in pa ministra grofa Welsersheimba vreden spomina, prvi za to, ker se vidi iz njega, da je panslavizem, ki se rado o njem čveka v nemških in madjarskih listih, „slamnat ded“, naphan ravno od teh ljudi, Bog zna, komu naj bode za strašilo. Drugi pa potlej, govor ministra za deželno brambo, je odkrita beseda tistim liberalnim Nemcem, ki vedno kričé, da brez njih, brez nemščine ni na svetu, tudi v vojaštvu. nič, celo nič mogoče. — V Gradci so odprli včeraj, dne 12. dec., tehniško vseučilišče, godilo se je vpričo Nj. veličanstva, svitlega cesarja. — Štaj. dež. zbor se snide v petek, dne 27. decembra, v eno sejo, da sklene, česar še je treba za novo posojilo. — Koroški slov. list, „Mir“, je zadnjo soboto zaslegla gosposka. — Drž. poslanec dr. Steinwender je britko tožil čez to, da po Koroškem nekaj velikoposestnikov nakupuje kmetijo za kmetijo ter si napravlja tako velika posestva, kmetje pa za to čedalje bolj ginejo in pomnožuje se tako silno siromaštvo. Mož jo govoril resnico ali s tarnanjem se ne odpravi tako zlo. — Mestni zastop v Ljubljani je glasoval v svoji seji z velicim navdušenjem za častitko dr. Riegerju za njegovo 70-letnico. — Veletržec v Reki, g. Jos. Gorup, je izročil kranjskemu dež. odboru 110.000 gold., naj le-ta kupi hišo za višjo dekliško šolo v Ljubljani. To je izredno ter v resnici izgledno rodoljubje! — Slov. otroški vrt v Gorici priredi tudi letos revnim otrokom božičnico. — V Trstu mažejo ital. mladiči na slov. napise, ki jih imajo nekateri trgovci, neslanosti, da se človek lahko čudi njih omiki. Ne izgodi pa se jim zato nič od mestnih čuvajev, toda ti jih pač ne dobijo pri njih delu ali ka-li? — Delalsko podporno društvo v Trstu je darovalo družbi sv. Cirila in Metoda 20 gld. — V Spljetu je umrl škof Marko Calogerá. Dve leti bode tega, kar je vzvišeni škof bil v Mariboru ter si je ogledal naše mesto. — V Zagrebu so prišli na sled veliki goljufiji, ktere je kriv nek Schindtner. Mož je bil v službi pri notarji Hofmann. Škode ima le-ta naj več pa tudi drugim je ne bode malo, kajti pravi se, da je je skup nad 200.000 gold. Goljufa pa so že vjeli pri Brežicah. — V Karlovcu je umrl staroverski nadškof German Andjelić. Madjarski vladi je bilo njegovo delovanje ljubo, skorej bolj, kakor ljudstvu. — V Ogerskem drž. zboru ne gre z novo vojaško postavo dobro, kajti nič še ni podobe, da jo spravi pred novim letom do konca. — Česki